

Sankcje USA wobec spółki Rosneft' Trading

Szymon Kardaś

18 lutego Biuro ds. Kontroli Aktywów Zagranicznych (OFAC) Ministerstwa Skarbu USA poinformowało, że kontrolowana przez Rosneft' spółka Rosneft' Trading oraz prezes jej zarządu Didier Casimiro (który jest również członkiem zarządu Rosnefti) zostali wpisani na listę sankcyjną. Restrykcje obejmują zakaz zawierania wszelkich transakcji z firmą oraz podmiotami przez nią kontrolowanymi. Zgodnie z komunikatem wydanym przez OFAC firmy utrzymujące współpracę ze spółką mają obowiązek ją zerwać w ciągu 90 dni pod groźbą objęcia amerykańskimi sankcjami.

Wprowadzenie sankcji spotkało się z ostrą reakcją ze strony Rosnefti. W oficjalnym komunikacie koncernu nałożenie restrykcji uznano za „akt arbitralności prawnej”. Podkreślono też, że zaangażowaniu firmy w Wenezueli przyświecają wyłącznie cele ekonomiczne.

Spółka Rosneft' Trading została zarejestrowana w 2011 r. w Szwajcarii. W latach 2018–2019 była trzecią pod względem znaczenia firmą traderską handlującą rosyjską ropą. Według doniesień medialnych w 2019 r. spółka odpowiadała za obrót 25 mln ton ropy należącej do Rosnefti. W 2016 r. w zamian za udzielenie 1,5 mld dolarów kredytu wenezuelskiemu państwowemu koncernowi naftowemu PDVSA uzyskała w zastaw 49,9% akcji spółki CITGO (zarejestrowanej w USA spółki córki PDVSA).

Rosneft' jest kontrolowanym przez państwo największym rosyjskim koncernem naftowym, odpowiedzialnym za ok. 35% rosyjskiego wydobycia ropy ogółem oraz za ok. 45% eksportu ropy surowej z Rosji ogółem (dane za 2019 r.). Aktywność koncernu w Wenezueli obejmuje przede wszystkim zaangażowanie w realizację pięciu projektów wydobywczych: Petromonagas (udział Rosnefti wynosi 40%), Petromiranda (32%), Petroperija (40%), Boqueron (26,67%) i PetroVictoria (40%). Łączne zapasy ropy w ramach wymienionych złóż wynoszą 80 mln ton, a łączne roczne wydobycie – 3,4 mln ton.

Komentarz

- Decyzja OFAC stanowi przede wszystkim sygnał polityczny wobec Moskwy, podkreślający krytyczny stosunek USA do rosyjskiego zaangażowania w Wenezueli i wsparcia udzielanego reżimowi Nicolása Maduro. Jednym z instrumentów wzmacniania rosyjskich wpływów w Wenezueli była aktywność koncernu Rosneft' i podmiotów przez niego kontrolowanych oraz ich udział w wenezuelskich projektach energetycznych.

- Choć wprowadzenie sankcji wywołuje wymierne negatywne skutki dla Rosnefti, to nie oznacza dla niej konieczności wycofania się z projektów realizowanych w Wenezueli. Najpoważniejszą negatywną konsekwencją restrykcji jest pewne ograniczenie możliwości handlu ropą i produktami naftowymi. Spółka Rosneft' Trading była wykorzystywana przez Rosneft' do handlu nie tylko wenezuelską ropą (dostawy do Chin i Indii), lecz także surowcem pochodzącym z Rosji i innych źródeł, m.in. z Kurdystanu. Za pomocą firmy tradingowej Rosneft' realizowała dostawy naftowe m.in. do trzech rafinerii niemieckich (rosyjski koncern jest ich udziałowcem) oraz do rafinerii Wadinar w Indiach. Ponadto Rosneft' Trading była wykorzystywana do eksportu rosyjskich produktów naftowych wytwarzanych w rafineriach znajdujących się na terytorium Rosji.
- Wprowadzone restrykcje nie oznaczają natomiast ograniczeń dla samej Rosnefti (koncern nie został objęty nowymi sankcjami), w tym dla jej aktywności w ramach projektów wydobywczych realizowanych w Wenezueli. Nic nie wskazuje również na to, by sankcje wobec firmy Rosneft' Trading stanowiły zagrożenie dla spłaty zadłużenia wenezuelskiej spółki PDVSA wobec Rosnefti. Według danych rosyjskiego koncernu podsumowujących III kwartał 2019 r. dług ten wynosił 800 mln dolarów (łącznie zadłużenie na podstawie pożyczek udzielanych przez Rosneft' koncernowi PDVSA w latach 2014–2017 wyniosło 6,5 mld dolarów i było w kolejnych latach systematycznie spłacane).
- Jest mało prawdopodobne, by wprowadzone restrykcje spowodowały zmianę postawy Moskwy wobec reżimu Maduro. Świadczy o tym m.in. komunikat Ministerstwa Spraw Zagranicznych Federacji Rosyjskiej zapewniający, że amerykańskie sankcje nie wpłyną na politykę Rosji nie tylko względem Wenezueli, lecz także Syrii, Iranu czy innych państw. Nie można tym samym wykluczyć, że USA będą wprowadzać kolejne sankcje wobec rosyjskich podmiotów wykorzystywanych bezpośrednio lub pośrednio do utrzymania politycznych wpływów Rosji w Wenezueli. Jednocześnie jest obecnie mało prawdopodobne, aby dodatkowymi restrykcjami z tytułu zaangażowania w wenezuelskie projekty została objęta sama Rosneft'.